

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2756/2023
23.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Љубомир Велимир, адвокат из ..., против туженог „Политика“ а.д. Београд, чији је пуномоћник Немања Новокмет, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4074/21 од 08.09.2022. године, у седници одржаној 23.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4074/21 од 08.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 347/14 од 12.05.2021. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење туженог од 29.01.2014. године о отказу уговора о раду од 27.03.2003. године, са припадајућим анексима. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад. Ставом трећим изреке, одбачена је тужба у делу тужбеног захтева којим је тражено да се тужилац распореди на послове – радно место шефа смене Службе ..., Општи послови „Политика“ а.д, односно на послове – радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати накнаду штете у виду изгубљене зараде и других примања која припадају тужиоцу по закону, општем акту и уговору о раду, за период од 30.01.2014. године као дана престанка радног односа до 31.05.2018. године и то износ од 2.022.414,82 динара на име изгубљених зарада са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачно опредељеног износа до исплате, све ближе наведено у том ставу изреке, износ од 25.000,00 динара на име јубиларне награде за навршених 25 година радног стажа са законском затезном каматом почев од 25.01.2017. године до исплате, износ од 36.781,20 динара на име солидарне помоћи за случај смрти родитеља са законском затезном каматом почев од 03.08.2015. године до исплате и износ од 22.604,80 динара на име неискоришћеног годишњег одмора за 2013. годину са законском затезном каматом почев од 31.01.2014. године до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде за период од 30.01.2014. до 31.05.2018. године за разлику од досуђеног износа од 2.022.414,82 динара до траженог

износа од 2.128.195,57 динара, односно за износ од још 105.780,75 динара са припадајућом законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, као неоснован. Ставом шестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име неискоришћеног годишњег одмора за 2014. годину исплати износ од 57.202,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.12.2014. године до исплате. Ставом седмим изреке, обавезан је тужени да на име тужиоца уплати доприносе за обавезно социјално осигурање код надлежних фондова за период од 30.01.2014. до 31.05.2018. године, на наведене износе изгубљених зарада и то доприносе за пензијско и инвалидско осигурање код Републичког фонда ПИО – Филијала Београд, доприносе за здравствено осигурање код Републичког фонда за здравствено осигурање – Филијала Београд, као и доприносе за случај незапослености код Националне службе за запошљавање – Филијала Београд, у складу са законом којим се уређује систем обавезног пензијског и инвалидског осигурања и Законом о доприносима за обавезно социјално и пензијско осигурање важећим на дан уплате. Ставом осмим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу надокнади трошкове поступка у износу од 500.412,00 динара са законском затезном каматом од наступања услова за извршење до исплате.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 4074/21 од 08.09.2022. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 347/14 од 12.05.2021. године у ставу првом, другом, четвртм, седмом и осмом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку, на основу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време. Радио је на пословима шефа смене Службе Решењем туженог од 29.01.2014. године, тужиоцу је отказан уговор о раду од 27.03.2003. године, са припадајућим анексима, због повреде радних обавеза и непоштовања радне дисциплине. Овим решењем тужиоцу је стављено на терет да је 03.01.2014. године, заједно са још седморо запослених у Служби ..., без обзира на обавештење добијено од радника службе обезбеђења и секретара да генерални директор није у могућности да прими запослене, као и чињеницу да нису имали заказан састанак са генералним директором, без позива ушао у кабинет генералног директора, те прекинуо састанак руководства послодавца, којем су присуствовали генерални директор, извршни директор и ББ, којом приликом је неовлашћено снимао разговор генералног директора са запосленима, а да присутне није обавестио да ће разговор бити сниман, нити је генерални директор пристао да разговор буде снимљен, на који начин је тужилац поступио супротно члану 97. став 1. тачка 2. Колективног уговора туженог од 14.06.2013. године, којим је прописано да постоји непоштовање радне дисциплине и понашања од стране запосленог уколико запослени омета или онемогућава друге запослене да извршавају своје обавезе, као и члану 16. став 1. тачке 2. и 4. Уговора о

раду и учинио скривљену повреду радне обавезе предвиђену чланом 16. став 2. тачке 16. и 19. Уговора о раду, с обзиром да радња неовлашћеног снимања разговора од стране запосленог садржи елементе кривичног дела неовлашћено прислушкивање и снимање које је предвиђено чланом 143. Кривичног законика. Решењем је тужиоцу стављена на терет и груба повреда радне дисциплине учињена 31.12.2013. године, на тај начин што је тужилац на facebook страници синдиката „Политика“ објавио текст у којем је изнео своје негативне утиске о руководству послодавца и у наслову текста увредљиво ословио руководство послодавца речима: „Смрдљиво пословодство“, чиме је учинио непоштовање радне дисциплине из члана 97. став 1. тачка 9. Колективног уговора, које се састоји у саопштавању и изношењу осталим запосленима или трећим лицима својих личних негативних утисака о пословању предузећа или запосленима, као и повреду члана 16. став 2. тачка 16. Уговора о раду. Тужиоцу је стављено на терет и да је дана 04.01.2014. године у 22.02 часова неовлашћено на званичној интернет страници синдиката „Политика“ објавио списак вишка запослених код послодавца, који садржи личне податке о запосленима који су утврђени вишком запослених на основу Програма решавања вишка запослених од 31.12.2013. године, који објављени списак садржи имена и презимена запослених, њихове јединствене матичне бројеве, податке о њиховој стручној спреми, радним местима, стажу осигурања, као и износима отпремнина које је послодавац дужан да им исплати, на који начин је тужилац поступио супротно члану 83. став 3. Закона, као и члану 94. став 1. тачка 5. Колективног уговора који предвиђа да запослени има обавезу поштовања закона и прописа у вези са радом и члану 96. став 1. тачка 7. Колективног уговора и члану 56. Статута туженог према коме су пословну тајну друштва дужни да чувају сва лица запослена у друштву. Тиме је учинио скривљену повреду радне обавезе предвиђену чланом 16. став 2. тачке 8, 9, 16. и 19. Уговора о раду, с обзиром да неовлашћено саопштавање података о личности другим лицима и њихова употреба у сврху за коју нису намењени представља радњу која садржи елементе кривичног дела неовлашћено прикупљање личних података из члана 146. Кривичног законика. Доношењу побијаног решења претходило је упозорење тужиоца о постојању разлога за отказ, на које се тужилац изјаснио.

Тужилац је код туженог запослен од 1992. године на пословима у Служби У тренутку доношења оспореног решења, био је председник самосталног синдиката код туженог, те је као председник синдиката имао сталну комуникацију са генералним директором. Непосредно пред новогодишње празнике, тужени је на кућну адресу секретара синдиката доставио обимну документацију која се тиче решавања вишка запослених код туженог. Тужилац је 03.01.2014. године, пре уласка у кабинет генералног директора, код кога је претходно покушао да закаже састанак управо у вези са доношењем Програма решавања вишка запослених, добио информацију да директор прича са запосленима како је прослављена Нова година и да не жели да га прими. Врата кабинета била су отворена. Ушао је у кабинет са још осморо запослених и тамо је затекао генералног директора, извршног директора и бившег финансијског директора, тада у пензији. Тужилац је разговор са директором снимао диктафоном који је у власништву синдиката, са снимањем је започео пре уласка у кабинет, приликом уласка држао је диктафон у руци и показао директору да снима разговор а диктафон ставио на сто који је био на пар метара удаљености од директора тако да је директор могао да га види. Постојала је дугогодишња пракса снимања разговора између синдикалних представника и директора. На крају разговора директор је приговорио у вези са снимањем, али не у смислу да је захтевао да се снимање прекине или снимак обрише. Даном 31.12.2013. године на facebook страници синдиката туженог, објављен је текст у чијем наслову се помиње „Смрдљиво пословодство“. Приступне шифре за

улазак на facebook страницу синдиката биле су заједничке и страници су могли да приступе сви чланови синдиката. Тужилац се сагласио са објављивањем 04.01.2014. године на интернет страници синдиката списка запослених који су вишак са њиховим личним подацима.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду основан, јер тужени није доказао да је тужилац учинио повреду радне дисциплине и да је својом кривицом учинио повреду радне обавезе радњама које су му стављене на терет. Наиме, тужени није доказао да се у моменту уласка тужиоца у кабинет генералног директора одржавао састанак руководства па тужиоцу није могло бити основано стављено на терет понашање противно уговореној радној дисциплини које је такво да не може да настави рад код послодавца и ометање/онемогућавање других запослених да извршавају своје обавезе, нарочито имајући у виду тужиочево својство представника запослених и актуелне околности у вези са решавањем вишка запослених, нити је тужени доказао којих се то одредаба Колективног уговора, одлука и општих аката послодавца тужилац није придржавао у конкретном случају. Поред тога, тужени није доказао да је тужилац снимањем разговора са директором учинио радњу која у себи садржи елементе кривичног дела, будући да је директор имао сазнање да се разговор снима већ на почетку раз. На туженом је био и терет доказивања чињенице да је баш тужилац, од свих чланова синдиката, објавио спорни текст на facebook страници синдиката, што тужени није учинио. Објављивање на интернет страници синдиката списка запослених који су вишак, са њиховим личним подацима, не може се подвести под неовлашћено давање информација о пословању послодавца, јер је реч о подацима запослених, а не о пословању послодавца, нити је тужени доказао да лични подаци запослених представљају пословну или службену тајну утврђену општим актом послодавца, нити да су њиховим објављивањем прекршене одредбе Колективног уговора, одлука и општих аката послодаваца. Тужени није доказао ни да је тужилац учинио радњу која у себи садржи елементе кривичног дела неовлашћено прикупљање личних података. Како је решење о престанку радног односа тужиоца код туженог незаконито, то је остварен правни основ из члана 191. став 2. Закона о раду за накнаду штете тужиоцу у виду изгубљене зараде за утужени период, а припада му и право на накнаду за неискоришћени годишњи одмор (10 дана за 2013. године), неисплаћену јубиларну награду за 25 година радног стажа и солидарна помоћ за случај смрти родитеља. Висина штете утврђена је налазом и мишљењем вештака економско-финансијске струке. На износе накнаде штете због изгубљене зараде тужиоцу припада право на одговарајуће доприносе.

По становишту Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев тужиоца.

Одредбом члана 179. Закона о раду (основни текст – „Службени гласник РС“, бр. 24/05... 25/09), послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, између осталог ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду (тачка 2); ако запослени непоштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца (тачка 3).

Колективним уговором туженог од 14.06.2013. године, у члану 96. став 1. тачка 7, предвиђено је да се повредом радне обавезе сматра ако запослени свесно или услед

непажње или немара ода пословну, службену или другу тајну утврђену општим актом, односно одлуком послодавца, као и откривање или давање изјава било којој особи, укључујући штампу, радио, ТВ или представнике средстава јавних информисања, које се тичу друштва, његових послова или делатности, пословне стратегије, пословног партнера, финансија или било које од трговинских тајни друштва. Одредбом члана 97. истог акта прописани су случајеви непоштовања радне дисциплине и понашања од стране запосленог па је под тачком 2. предвиђено да је непоштовање радне дисциплине ако запослени омета или онемогућава друге запослене у извршавању своје обавезе, под тачком 3. ако се запослени на раду или у вези са радом, недолично понаша према овлашћеном лицу послодавца, као и другим запосленима и трећим лицима, као што су свађе, псовке, непристојно обраћање, клевета, увреда, као и сваки други вид неучтивне комуникације и под тачком 9. саопштавање осталим запосленима или трећим лицима или било који други начин изношења својих личних негативних утисака о пословању предузећа или запосленима.

Према уговору о раду од 30.05.2003. године са припадајућим анексима, у члану 16. став 1. предвиђено је да послодавца може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то под тачком 2. ако непоштује радну дисциплину утврђену тим анексом, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца а под тачком 4. ако омета друге запослене у раду. У ставу 2. исте одредбе прописана је могућност давања отказа уговора о раду запосленом ако својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене колективним уговором и анексом и то под тачком 9. ако ода пословну или службену тајну утврђену општим актом послодавца, посебно приликом иступања на јавним скуповима и у медијима, као и тајну о износу своје или туђе зараде, или врши притисак на друге запослене да одају ову тајну; обавеза је запосленог да о свим пословним и радним процесима са којима се упознао у оквиру својих послова, чува пословну тајну две године по завршетку радног односа код послодавца а под тачком 19. ако учини или пропусти радњу која у себи садржи елементе кривичног дела, привредног преступа или прекршаја.

У конкретном случају, тужбом је тражен поништај, као незаконитог, решења које је донео тужени о престанку радног односа тужиоца због повреде радне обавезе и повреде радне дисциплине. Супротно наводима ревизије, тужени, на коме је терет доказивања, није доказао да је тужилац учинио повреду радне дисциплине саопштавањем и изношењем својих личних негативних утисака о пословодству и да је ометао или онемогућио друге запослене у извршавању своје обавезе. Такође није доказано од стране туженог да је тужилац учинио радње које у себи садрже елементе кривичних дела, нити да је одао пословну тајну. Нижестеопни судови су дали јасне и правилне разлоге, које у свему прихвата и Врховни суд. Стога је побијано решење туженог незаконито, а следствено томе, правилно је обавезан тужени да тужиоца врати на рад и накнади му штету у виду изгубљених зарада, неисплаћене јубиларне награде, солидарне помоћи и неискоришћеног годишњег одмора за период који је претходио незаконитом решењу о отказу, са припадајућим доприносима на износе изгубљене зараде, што све представља правне последице незаконитог отказа.

Наводима ревизије се у суштини оспорава утврђено чињенично стање, а из тог разлога се ревизија не може изјавити, осим у случајевима из члана 403. став 2. ЗПП, који у овом спору нису остварени.

Правилна је и одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. ЗПП.

Стога је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**